

วังบูรพาภิบาล ปรีดี พนมยงค์ ชักวาทสงครามไทย.

คนหนึ่ง ถึงแม้ว่าจะไม่เลอเลิศอย่างพิศมัย วิไลศักดิ์ แต่เธอก็
พริ้งเพราและเฟริศแพรวไม่แพ้นางรำอาชีพ และก็ร้ายรำถูก
ท่วงทำนองไม่เคอะเขิน คนศรีไทยและการร่ายรำได้เรียกความ
สนใจต่อผู้ที่ไถ่ยืมและไถ่ยลเป็นอย่างยิ่ง แม้แต่พวกเราที่จาก
เมืองไทยไปหมาด ๆ ก็ยังอยากไถ่ยืมและไถ่ยล

ชุกนางรำทั้งสองจบไปแล้ว พร้อมกับช่วยเสียงปรบมือ
กราวใหญ่ด้วยความพอกพอใจของผู้ชม แต่เสียงคนศรีไทยก็ยัง
บรรเลงกังเจ้อยเจี้ยวต่อไป สุกัทร สุกนธภิรมย์ นำชอควัง
นิ้วเพชรจากวง “บางขวางและลาดยาว” ได้เข้าร่วมบรรเลง
กับนักดนตรีหนุ่มสาวเหล่านั้น ซึ่งได้สร้างความพึงพอใจและ
สนุกสนานให้กับทั้งผู้เล่นและผู้ฟังเป็นอย่างยิ่ง

งาน ได้สิ้นสุดลงเมื่อเวลาเลยเที่ยงคืนไปมากแล้ว แต่
ผู้เป็นประธานแห่งงานไม่ได้แสดงให้เห็นถึงความอิดโรยแม้แต่น้อย
ทั้ง ๆ ที่ท่านต้องมีภาระต้อนรับแขกที่มาอวยพร คนแล้ว
คนเล่า ตั้งแต่ก่อนเข้าเป็นต้นมา

และ ณ ๒๕๕ สมชอญเข็ญจตุพรชัยคือลาย วรรณะ
สุขะ พละ จงมีแต่ท่าน พร้อมกับช่วยปรีชาญาณที่ลาลึกแหลม
คม เพื่อแก่การปฏิบัติภาระหน้าที่ของผู้รับใช้ชาติที่จะพึง
ปฏิบัติต่อไป

- 2 -

สัมภาษณ์ท่านปรีดี พนมยงค์

โดยกองบรรณาธิการ นสพ. ตะวันใหม่

เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๘๘

มีประกาศพระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลฉบับสำคัญฉบับหนึ่ง ดังนี้

“...โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นว่านายปรีดี พนมยงค์ ได้
เคยรับหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินในตำแหน่งสำคัญ ๆ มาแล้วหลาย

ตำแหน่ง จนในที่สุดได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรให้ดำรง
ตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และปรากฏว่าตลอดเวลาที่นาย
ปรีดี พนมยงค์ดำรงตำแหน่งเหล่านี้ ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์
สุจริตและด้วยความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และ
รัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ได้แสดงให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ในความปรีชา
สามารถ บำเพ็ญคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติเป็นเอกประการ

จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ยกย่องนาย
ปรีดี พนมยงค์ ไว้ในฐานะรัฐบุรุษอาวุโส และให้มีหน้าที่
รับปรึกษากิจราชการแผ่นดิน เพื่อความวัฒนาถาวรของชาติ
สืบไป

๕๕๕๕ แต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 8 ธันวาคม พุทธศักราช 2488

เป็นปีที่ 12 ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช

นายกรัฐมนตรี....”

วันที่ 8 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2490 เวลา
ประมาณ 23.00 น.

รัฐบุรุษอาวุโสคนแรกและคนเดียวของประเทศไทยที่ยัง
คงดำรงตำแหน่งฐานะมาจนปัจจุบันนี้ ก็ต้องเร่งรีบลงเรือจ้างล่า
สุดท้ายที่หาได้ในเวลานั้นเพื่อหลบหนีออกจากบ้านพักบริเวณท่า
ช้าง โดยมีผู้ติดตามอีกเพียง 2 คนคือ นายบัว กลางการ คน
รับใช้ และ ส.ท. สิงโต ไทรย้อย ตำรวจอารักขา หากช้า
กว่านั้นเพียงไม่กี่นาที ชีวิตของรัฐบุรุษอาวุโสก็เห็นที่จะสิ้นเสีย
เป็นแน่ เพราะทหารบกจากหน่วยปตอ. และจาก ร. 1 พัน 2
ภายใต้การนำของ พ.ท. ละม้าย อุทยานนท์, พ.ท. กำน จำนง
ภูมิเวท, พ.ท. เฉลิม พงศ์สวัสดิ์ และ พ.อ. เผ่า ศรียานนท์
ได้มาถึงบ้านพักหลังนั้น และเปิดฉากโจมตีด้วยปืนกลอย่างหนัก
แล้วก็ขับรถถังพุ่งเข้าชนประตูบ้านจนพัง กระจายกำลังกันค้นทั่ว
บริเวณ กองกำลังส่วนหนึ่งที่ขึ้นไปค้นอยู่บนตัวตึกคงได้พบแต่
ท่านผู้หญิงพูนศุข พนมยงค์ ภรรยาผู้ชีวิตของรัฐบุรุษอาวุโส
ที่ยังคงอยู่เฉยชิวสถานการณ์ไม่ได้หนีไปพร้อมกับสามี พ.ท. กำน
จำนงภูมิเวท พยายามสอบถามถึงร่องรอยของรัฐบุรุษอาวุโสกับ
ท่านผู้หญิงแต่ไม่สำเร็จ

นี่คือสิ่งตอบแทนที่ผู้ซึ่งพระบรมราชโองการกล่าวว่า
“บำเพ็ญคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติเป็นเอกประการ”

ได้รับ เป็นสิ่งที่มาพร้อมกับการรัฐประหาร 8 พฤศจิกายน 2490 ภายใต้การนำของจอมพลป. พิบูลสงคราม

คณะรัฐประหารได้พยายามติดตามเอาตัวรัฐบุรุษอาวุโส ผู้หนึ่งอย่างเต็มที่ จนพบว่าท่านอยู่ภายใต้การอารักขาของ พล.ร.อ. สิ้นธุ์ กมลนาวิน-แม่ทัพเรือในขณะนั้น ณ สถานีทหารเรือ สัตหีบ เพื่อหลีกเลี่ยงการปะทะกันระหว่างทหารบกกับทหารเรือ นายปรีดีจึงตัดสินใจหลบหนีออกนอกประเทศโดยความช่วยเหลือของแม่ทัพเรือ และนาวาเอกเสตรทพอร์ด เซอร์คิวลิสเทนนิส ผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารเรือของอังกฤษประจำประเทศไทย ซึ่งเคยร่วมมือกับนายปรีดีอย่างใกล้ชิดในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ในฐานะที่เคนนิสเป็นทหารฝ่ายพันธมิตรที่เข้ามาปฏิบัติการในประเทศไทย และนายปรีดีเป็นหัวหน้าใหญ่ขบวนการเสรีไทย เจ้าของรหัส “รัฐ” จากการช่วยเหลือดังกล่าว นายปรีดีก็ได้เดินทางออกนอกประเทศไทย จากบริเวณท่าเรือคลองเตยเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2490 ด้วยเรือเร็วชักรงชาติสหรัฐ ฯ ภายใต้การบังค้ำบการของการ์เดสหรือ “สก็๊นท์” ผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารเรือของสหรัฐ ฯ ประจำประเทศไทย เพื่อไปขึ้นเรือบรรทุกน้ำมันของบริษัทเชลล์ที่เกาะไผ่ ในเวลา 18.00 น. ทั้งนี้โดยการวาง

แผนช่วยเหลือทั้งของเซอร์เจฟฟรี ทอมสัน ทูตอังกฤษ, เอควิน สแตนตัน ทูตสหรัฐ และจี.เอ็ม.อีเวนส์ ผู้จัดการใหญ่บริษัทเชลล์ประจำประเทศไทย

รัฐบุรุษอาวุโสต้องรอนแรมอยู่บนเรือบรรทุกน้ำมันในทะเลลึกเป็นเวลา 3 คืน 2 วัน จึงถึงสิงคโปร์ในฐานะผู้ลี้ภัยทางการเมือง พร้อมด้วยผู้ติดตามอันมีแซม พรหมยงค์ อดีตจตุพราชมন্ত্রী, ร.อ. วัชรชัย ชัยสิทธิเวช ร.น. และ ส.ท.ท. สิงโต ไทรย้อย

ต่อมาเมื่อรัฐบาลอังกฤษมีความจำเป็นที่จะต้องรับรองรัฐบาลนายควง อภัยวงศ์ อันเป็นรัฐบาลที่จอมพลป. มอบอำนาจให้ปกครองชั่วคราวเป็นการชั่วคราวที่ตนจะขึ้นเถลิงอำนาจในเวลาต่อมา นายปรีดีจึงตัดสินใจเดินทางออกจากสิงคโปร์ไปยังจีนผืนแผ่นดินใหญ่ซึ่งขณะนั้นเจียง ไค เช็กยังครองอำนาจอยู่พักอยู่ที่เซี่ยงไฮ้ด้วยความอุปถัมภ์ของเพื่อนชาวจีนระยะหนึ่ง แล้วกลับมาเมืองไทยโดยทางเรือพร้อมกับ ร.อ. วัชรชัย ชัยสิทธิเวช ร.น. เพื่อต่อสู้ช่วงชิงอำนาจจากคณะรัฐประหารของจอมพลป. ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในนาม “กบฏวังหลวง” แต่ไม่สำเร็จจึงกลับไปเมืองจีนอีกครั้งหนึ่งซึ่งเป็นระยะเวลาที่

พรรคคอมมิวนิสต์จีนประสบชัยชนะได้เป็นแขกของรัฐบาลจีน
พำนักอยู่ที่ปักกิ่งตลอดมาตั้งแต่ 18 กันยายน 2492

ทราบจนกระทั่งปี 2513 ขณะที่เกิดการปฏิวัติวัฒนธรรม
ขึ้นในประเทศจีน ด้วยเหตุผลบางประการทำให้นายปรีดีตัด
สนใจเดินทางออกจากประเทศนั้น ไปพำนักอยู่ที่ฝรั่งเศสทราบ
จนทุกวันนี้

จากวันนั้นจนถึงวันนี้ รัฐบาลราชอาณาจักรไทย
เปรียบพร้อมด้วยคุณสมบัติของนักการเมืองที่ดีมาโดยตลอด ไม่
เคยนำความแค้นส่วนตัวมาเป็นเหตุในการประนามปรับทุกข์ทาง
การเมืองแม้แต่น้อย สัมพันธ์อันหยอกหย้าและสลับสนทลรวมทั้งเจ็บ
แค้นระหว่างรัฐบาลไทยกับกลุ่มการเมืองภายในประเทศ กับ
พรรคคอมมิวนิสต์ไทย กับพรรคคอมมิวนิสต์จีน กับรัฐบาลจีน
เรื่องเหล่านี้ไม่เคยหลุดออกจากปากของท่าน โดยตรงเลยแม้แต่
ครั้งเดียว

11 พฤษภาคม 2523 นี้เป็นวันครบรอบ 80 ปี ของ
รัฐบาลราชอาณาจักรไทย “ตะวันใหม่” ได้รับความกรุณาจากท่านให้
สัมภาษณ์พิเศษเป็นการเฉพาะตรงจากปารีส นอกจากนั้น “ตะ

วันใหม่” ยังได้สัมภาษณ์พิเศษท่านผู้หญิงพูนสุข พนมยงค์
ภรรยา และ ร.อ. วัชรชัย ชัยสิทธิเวช ร.น. อดีตเลขาธิการ
ผู้ใกล้ชิด มาประกอบเพื่อความสมบูรณ์อีกด้วย

ต่อไปในบันทึกสัมภาษณ์ของท่านปรีดี พนมยงค์

ตะวันใหม่ : จุดอ่อนของการปฏิวัติประชาธิปไตย
เมื่อปี 2475 คืออะไรจึงทำให้ระบอบประชาธิปไตยของประเทศ
ไทยยังไม่เกิดขึ้นอย่างแท้จริงจนทุกวันนี้

ปรีดี : (1) จุดอ่อนของการปฏิวัติประชาธิปไตยปี
พ.ศ. 2475 มี 2 ประการคือ

(ก) จุดอ่อนที่เหมือนกันกับทุกขบวนการเมืองคือ
ความขัดแย้งภายในขบวนการ ฯ

ทุกคณะพรรคการเมืองที่ต่อสู้ระหว่างกันตามวิถีทางรัฐ
สถานนั้น ก็มีความขัดแย้งภายในพรรคกันนั้น ๆ แม้ว่าคณะพรรคใด
ได้อำนาจรัฐแล้วก็ดี แต่ความขัดแย้งภายในคณะพรรคนั้นก็ยังคง
มีอยู่ ดังนั้นจึงปรากฏว่าคณะพรรคมากหลายได้มีการแตกแยก
ออกเป็นหลายส่วนหรือสลายไปทั้งคณะพรรค

ส่วนคณะพรรคหรือขบวนการที่ใช้วิธีต่อสู้ทางอาวุธนั้น ก็ปรากฏความขัดแย้งและการแตกแยกทำนองเดียวกัน ดังกล่าวข้างบนนั้น

ประวัติศาสตร์แห่งสมัยระบบศักดินาแห่งมนุษยชาตินั้น เคยมีตัวอย่างที่คณะบุคคลหนึ่งใช้วิธีต่อสู้ทางอาวุธต่อผู้ครองอำนาจรัฐได้สำเร็จแล้ว ภายในคณะพรรคนั้นเองก็มีบุคคลที่มีความโลภและความริษยาซึ่งเกิดจากรากฐานแห่งความเห็นแก่ตัว (Egoism) ขนาดหนักนั้น ใช้วิธีทำลายคนในคณะเดียวกันเพื่อตนเองเป็นศูนย์กลางแห่งกิจการทั้งหลาย (Egocentrism)

ประวัติศาสตร์แสดงตัวอย่างค้ำว่า คณะพรรคหรือขบวนการเปลี่ยนระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบบประชาธิปไตยแบบเจ้าสมบัติ (Bourgeois Democracy) โดยการอภิวัฒน์ใหญ่ฝรั่งเศสเมื่อ ค.ศ. 1789 (พ.ศ. 2332) นั้น ภายหลังจากขบวนการนั้นได้ชัยชนะต่อระบบเก่าแล้ว ภายในขบวนการนั้น ก็เกิดความขัดแย้งระหว่างส่วนที่ก้าวหน้ากับส่วนที่ถอยหลังเข้าคลอง

ในประเทศจีน ขบวนการ “ไต้ผิง” ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1850 (พ.ศ. 2393) แล้วสามารถต่อสู้ได้ชัยชนะต่อราชวงศ์แมนจูในดินแดนส่วนใต้ของจีน จึงได้ตั้งเมืองหลวงขึ้นที่เมือง

นานกิง แล้วในไม่ช้า “ซุงเซี่ยวฉวน” หัวหน้าขบวนการไต้ผิงได้ตั้งตนเป็นจักรพรรดิองค์ใหม่ของจีนและตั้งหัวหน้ารอง ๆ เป็นเจ้าตามลำดับ ครั้นแล้วในขบวนการไต้ผิงก็เกิดขัดแย้งกันเอง ในที่สุตราวงศ์แมนจูกลับมีชัยชนะต่อขบวนการไต้ผิง ต่อมาขบวนการอภิวัฒน์ภายใต้การนำของ “ซุนยัตเซ็น” ได้ชัยชนะล้มระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ของจีนสำเร็จใน ค.ศ. 1912 (พ.ศ. 2454) ภายในขบวนการอภิวัฒน์นั้นก็เกิดขัดแย้งกันและแตกแยกออกเป็นหลายส่วน ต่อมาขบวนการปลดแอกของประชาชนจีนภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์ได้ชัยชนะฝ่ายก๊กมินตั๋งบนผืนแผ่นดินใหญ่จีน และได้สถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนขึ้นใน ค.ศ. 1949 (พ.ศ. 2492) ภายในขบวนการประชาชนจีนและภายในพรรคคอมมิวนิสต์จีนก็เกิดความขัดแย้งเป็นเหตุให้มีการกวาดล้างบุคคลในพรรคที่เดินตามแนวทางทุนนิยม และกวาดล้างพวกที่เดินนอกแนวทางพรรคคอมมิวนิสต์จีน ส่วนในสหภาพโซเวียตและประเทศสังคมนิยมในยุโรปตะวันออกก็มีปรากฏการณ์ที่แสดงความขัดแย้งภายในพรรคอย่างรุนแรงถึงขนาดมีการกวาดล้างบุคคลที่ดำเนินตามแนวทางขวาจัดกับซ้ายจัด

ส่วนคณะหรือขบวนการซึ่งทำการ “โต้อภิวัฒน์” (COUNTER-REVOLUTION) ที่ได้ชัยชนะต่อการอภิวัฒน์

แล้ว ภายในคณะหรือขบวนการนั้น ๆ เกิดขัดแย้งกันขึ้น เช่น ฝ่ายนิยมราชาธิปไตยในฝรั่งเศสทำการ ให้อภิวัฒน์ได้ชัยชนะแล้ว ภายในขบวนการนั้นก็เกิดขัดแย้งระหว่างกันเองในการแย่งชิงการ สืบราชสันตติวงศ์ ขบวนการฟาสซิสต์อิตาลีและขบวนการ นาซีเยอรมันซึ่งได้ชัยชนะต่อการอภิวัฒน์ประชาธิปไตยในประเทศ ของตนแล้ว ขบวนการดังกล่าวก็เกิดขัดแย้งภายในซึ่งได้มีการ กวาดล้างบุคคลที่มีทัศนะต่างกับผู้นำของประเทศนั้น ๆ

ทุก ๆ คณะพรรคทุก ๆ ขบวนการก็มีคำขวัญเรียกร้อง ให้สมาชิกของตนมีความสามัคคีกลมเกลียวกัน แต่ก็ไม่ปรากฏ ว่าภายในขบวนการใดสมาชิกจะมีความสามัคคีกลมเกลียวกันได้ ตลอด ทั้งนี้ย่อมเป็นไปตามกฎธรรมชาติแห่งความขัดแย้งที่มีอยู่ ภายในกลุ่มและสังคมของมนุษย์ ซึ่งเป็นเรื่องยี่ถาว์ลึกลับซึ่งควรแก่ การศึกษา

การที่มีความขัดแย้งภายในคณะพรรคหรือขบวนการซึ่ง มีวัตถุประสงค์เปลี่ยน ระบบสังคมเก่ามาเป็น ระบบสังคม ใหม่ที่ ก้าวหน้านั้น ก็เพราะเหตุสำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

(ก 1.) คณะพรรคหรือขบวนการดังกล่าวย่อมปฏิสนธิ ขึ้นในสังคมเก่านั่นเอง เพราะเมื่อยังไม่มีระบบสังคมใหม่ก็จะมี การปฏิสนธิคณะพรรคหรือขบวนการอภิวัฒน์นั้นในสังคมใหม่ที่

ยังมีได้เกิดขึ้นได้อย่างไร เมื่อก่อนหนึ่งได้เปรียบเทียบเป็นใจ ความว่า “การปฏิสนธิของอภิวัฒน์นั้นเปรียบเหมือนมนุษย์ก่อน จะเป็นตัวตนก็ต้องเริ่มปฏิสนธิขึ้นจาก “มดลูก” (Womb) ของ “มารดา” หมายความว่าสังคมเก่านั่นเองเป็นที่ปฏิสนธิของการ อภิวัฒน์เพื่อสังคมใหม่

(ก 2.) ดังนั้นคณะพรรคหรือขบวนการอภิวัฒน์เพื่อ สถาปนาระบบสังคมใหม่นั้น จึงประกอบด้วยบุคคลที่กำเนิดใน สังคมเก่านั่นเอง แต่เป็นบุคคลส่วนที่ก้าวหน้าซึ่งสละจุดยืนหยัด ในระบบเก่ามาพลีชีพเพื่อสถาปนาระบบสังคมใหม่ที่ก้าวหน้า

แต่โดยที่บุคคลส่วนที่ก้าวหน้าในเกิดมาและเคยมีความ เป็นอยู่ในสังคมเก่าจึงย่อมมีซากที่คั่งและเคยชินของสังคม เก่าติดตัวอยู่ ซึ่งสละซากเก่า ๆ ได้ต่าง ๆ กันคือ

ประเภทที่ 1 สละที่คั่งและความเคยชินของสังคมเก่า ได้มากตลอดไป เพื่อรับใช้สังคมใหม่ที่สถาปนาขึ้นนั้นให้พัฒนา ก้าวหน้าเพื่อเข้าสู่ระบบประชาธิปไตยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ประเภทที่ 2 สละสิ่งดังกล่าวเพียงเท่าที่ได้สถาปนา ระบบสังคมใหม่ขึ้นแล้วก็พอใจเพียงแค่นั้น

ประเภทที่ 3 สละสิ่งดังกล่าวจนถึงสถาปนาระบบสังคม ใหม่ ครั้นแล้วก็ฟันซากที่คั่งและเผด็จการทาสหรือทาส-ศักดินา

ขึ้นมาจนกลายเป็น “โต้อภิวัฒน์” ต่อการ “อภิวัฒน์” ซึ่งตนเองได้เคยพลีชีพร่วมกับคณะพรรคหรือขบวนการ ได้กระทำมาบุคคลตั้งกล่าวนี้จึงขัดแย้งกับส่วนเป็น “อภิวัฒน์” ภายในคณะพรรคหรือขบวนการนั้น

(ข) จุดอ่อนของคณะราษฎรโดยเฉพาะ

ประการที่ 1 ขาดการศึกษาถึงกฎแห่งความขัดแย้งในขบวนการเมืองและตัวอย่างในประวัติศาสตร์ดังกล่าวใน (ก) นั้น จึงทำให้สมาชิกส่วนมากขาดความระมัดระวังต่อการที่สมาชิกจำนวนหนึ่งผันจากทัศนะเผด็จการทาส-ศักดินา ซึ่งเป็น “การโต้อภิวัฒน์” ต่อการอภิวัฒน์ซึ่งตนเองได้เคยพลีชีพร่วมกับคณะ

ประการที่ 2 คิดแต่เพียงเอาชนะทาง “ยุทธวิธี” ในการยึดอำนาจรัฐเป็นสำคัญ โดยมีได้คิดให้รอบคอบว่าจะรักษาชัยชนะไว้ได้อย่างไรจึงจะไม่ถูก “การโต้อภิวัฒน์” (Counter-revolution) ซึ่งจะทำให้ชาติต้องเดินถอยหลังเข้าคลอง

ประการที่ 3 นอกจากท่านหัวหน้าคณะราษฎร 3 ท่าน คือ พระยาพหลพลพยุหเสนา, พระยาทรงสุรเดช, พระยาฤทธิอัคเนย์, มีความรู้ความชำนาญการทหารสามารถนำคณะยึดอำนาจรัฐได้สำเร็จแล้ว ส่วนสมาชิกหลายคนแม้มีความรู้ทางทฤษฎีวิชา

เกี่ยวกับการสถาปนาประเทศ แต่ก็ขาดความชำนาญในการปฏิบัติ และขาดความชำนาญในการติดต่อกับราษฎรอย่างกว้างขวาง

ประการที่ 4 การเชิญท่านข้าราชการเก่ามาร่วมบริหารประเทศนั้น ผมหวังให้ท่านเหล่านั้นก้าวหน้ามากขึ้นไปกว่าที่ท่านจะทำได้ จึงเป็นเหตุให้เกิดความขัดแย้งรุนแรงในขบวนการอภิวัฒน์ถึงกับมีการปิดสภาและงดใช้รัฐธรรมนูญชั่วคราว ฉบับ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2475

(2) เหตุที่ทำให้ระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยยังไม่เกิดขึ้นอย่างแท้จริงจนทุกวันนี้ แม้ว่าคณะราษฎรมีจุดอ่อนหลายประการดังได้ตอบแล้วใน (1) นั้น แต่จุดอ่อนดังกล่าวได้ทำให้ระบอบประชาธิปไตยได้ล่าช้าไปเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2489 เท่านั้น ที่ล้มตอบทั้งนี้มิใช่เป็นการแก้ตัว แต่ได้กล่าวตามหลักฐานแท้จริงซึ่งผมขอให้ท่านผู้อ่านคำตอบของผม โปรดพิจารณาหลักฐานดังต่อไปนี้

(ก) คณะราษฎรได้ต่อสู้ความขัดแย้งภายในคณะ และการโต้อภิวัฒน์จากภายในคณะและจากภายนอกคณะมาหลายครั้งหลายหน แต่คณะราษฎรก็ได้ปฏิบัติตามหลัก 6 ประการของคณะราษฎรให้สำเร็จไปก่อนวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2489 (อัน

เป็นวันที่ได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญประชาธิปไตยสมบูรณ์) คือ
หลักประการที่ 1 จะต้องรักษาความเป็นเอกราชทั้ง
หลาย เช่น เอกราชในทางการเมือง ในทางศาล ในทางเศรษฐกิจ ฯลฯ
ของประเทศไทยไว้ให้มั่นคง

ผมหวังว่าท่านที่มีใจเป็นธรรมก็อาจพิจารณาได้จากหลักฐานว่า
คณะราษฎรได้แก้ไขสนธิสัญญาไม่เสมอภาคกับนานา
ประเทศได้สำเร็จ อันเป็นผลให้ประเทศไทยได้เอกราชสมบูรณ์
ในทางการเมือง ในทางศาล และในทางเศรษฐกิจ

ต่อมาในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งประเทศไทย
ถูกกองทัพญี่ปุ่นรุกราน และรัฐบาลไทยสมัยนั้นได้ประกาศสงคราม
และก่อสถานะสงครามแก่หลายประเทศสัมพันธมิตร ขบวนการเสรีไทยก็
ได้ร่วมมือกับสัมพันธมิตรในการต่อสู้กับผู้รุกราน อันเป็นผล
ให้สัมพันธมิตรรับรองความเป็นเอกราชของชาติไทย ดังปรากฏเอกสารหลักฐานต่าง ๆ
ซึ่งผมได้นำลงพิมพ์ไว้ในหนังสือของผมว่าท้าย “จดหมายของนายปรีดี พนมยงค์
ถึงพระพิศาลสุขุมวิท เรื่องหนังสือจดหมายเหตุของเสรีไทยเกี่ยวกับ
ปฏิบัติการในแคนดี นิวเคลย์ และสหรัฐอเมริกา”

หลักประการที่ 2 จะต้องรักษาความปลอดภัยในประเทศ
ให้การประทุษร้ายต่อกันลดน้อยลงให้มาก

ผมหวังว่าท่านผู้มีใจเป็นธรรมสามารถเปรียบเทียบสถิติ
การประทุษร้ายต่อกันสมัยก่อนวันที่ 24 มิถุนายน 2475 กับภายหลัง
24 มิถุนายนปีนั้นว่า จำนวนการประทุษร้ายภายหลัง 24 มิถุนายน
นั้น ได้ลดน้อยลงมากเพียงใด และขอให้ท่านผู้มีใจเป็นธรรมเปรียบเทียบสถิติการประทุษร้ายภายหลังวันที่ 8
พฤศจิกายน อันเป็นวันล้มระบบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ
9 พฤษภาคม 2489 เป็นต้นมานั้นว่า การประทุษร้ายต่อกันได้
เพิ่มขึ้นมากขนาดไหน

หลักประการที่ 3 จะต้องบำรุงความสุขของราษฎรใน
ทางเศรษฐกิจ โดยรัฐบาลใหม่จะหางานให้ราษฎรทุก ๆ คนทำ
จะวางโครงการการเศรษฐกิจแห่งชาติ ไม่ปล่อยให้ราษฎรอ
อยาก

ผมหวังว่าท่านผู้มีใจเป็นธรรมก็ทราบแล้วว่าผม ในนาม
ของสมาชิกคณะราษฎรส่วนมาก ได้เสนอเค้าโครงการเศรษฐกิจ
แห่งชาติตามหลักประการที่ 3 นั้น แต่ก็เกิดอุปสรรคขัดขวางที่
ไม่อาจวางโครงการตามเค้าโครงการที่ผมได้เสนอนั้นได้ แม้
กระนั้นคณะราษฎรก็ได้พยายามที่จะบำรุงความสุขสมบูรณ์ของ
ราษฎรในทางเศรษฐกิจโดยหางานให้ราษฎรจำนวนมากได้ทำจึง

ไม่ปล่อยให้ราษฎรคอยยาก ขอให้ท่านที่มีความปรารถนาดีโปรดพิจารณาสถิติถึงการ โจกรกรรมอันเนื่องมาจากความคอยยากของราษฎรนั้นในสมัยก่อน 24 มิถุนายน 2475 กับภายหลัง 24 มิถุนายน 2475 และภายหลัง 8 พฤศจิกายน 2490 เป็นต้นมาตามที่ปรากฏชัดแจ้งอยู่ในเวลานี้

หลักประการที่ 4 จะต้องให้ราษฎรได้สิทธิเสมอภาคกัน

ท่านที่มีใจเป็นธรรมซึ่งศึกษาประวัติศาสตร์แห่งความไม่เสมอภาคก็ย่อมทราบแล้วว่าก่อน 24 มิถุนายน 2475 นั้น พระบรมวงษานุวงศ์ตั้งแต่ชั้นหม่อมเจ้าขึ้นไป มีสิทธิพิเศษกว่าสามัญชนหลายประการ อาทิในทางการศาลที่ท่านเหล่านั้นต้องหาเป็นจำเลยในคดีอาญาก็ไม่ต้องขึ้นต่อศาลอาญา หากพระองค์ทรงขึ้นต่อศาลกระทรวงวังเป็นพิเศษ ฯลฯ ธรรมนูญการปกครองแผ่นดินชั่วคราวฉบับ 27 มิถุนายน 2475 ก็ได้สถาปนาสิทธิเสมอภาคกันของราษฎร ไทยทั้งหลายอันเป็นแบบฉบับของรัฐธรรมนูญฉบับต่อๆ มา

หลักประการที่ 5 จะต้องให้ราษฎรได้มีเสรีภาพ มีความเป็นอิสระ เมื่อเสรีภาพนี้ไม่ขัดต่อหลัก 4 ประการดังกล่าวข้างต้น

ท่านผู้มีใจเป็นธรรมก็ย่อมเปรียบเทียบได้ว่าเมื่อก่อน 24 มิถุนายน 2475 นั้นราษฎรมีเสรีภาพสมบูรณ์อย่างใดบ้างเมื่อเทียบกับภายหลัง 24 มิถุนายนนั้น และเทียบกับภายหลังรัฐประหาร 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2490 อันเป็นวันล้มระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญฉบับ 2489 นั้นว่า แม้แต่จะได้มีการเขียนเรื่องสิทธิเสรีภาพของราษฎรไว้ แต่ในทางปฏิบัติได้มีการหลีกเลี่ยงโดยวิธีประกาศภาวะฉุกเฉิน และประกาศกฎอัยการศึกเกินกว่าความจำเป็นเพียงใดบ้าง

หลักประการที่ 6 จะต้องให้การศึกษาย่างเต็มที่แก่ราษฎร

ท่านที่มีใจเป็นธรรมก็ย่อมเห็นได้โดยเปรียบเทียบว่าเมื่อก่อน 24 มิถุนายน 2475 นั้น การศึกษาได้ถูกจำกัดอย่างใดและภายหลัง 24 มิถุนายน 2475 ราษฎรมีสิทธิศึกษาอย่างเต็มที่เพียงใด และภายหลัง 8 พฤศจิกายน 2490 เป็นต้นจนถึงปัจจุบันนี้ราษฎรต้องถูกจำกัดการศึกษาย่างใดบ้าง

(ข) คณะราษฎรได้ดำเนินการเป็นขั้น ๆ ไปเพื่อสถาปนาระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย ซึ่งผมหวังว่าท่านผู้มีใจเป็นธรรมย่อมพิจารณาได้จากรัฐธรรมนูญดังต่อไปนี้

ฉบับที่ 1 ธรรมนูญการปกครองแผ่นดินฉบับชั่วคราว ฉบับ 27 มิถุนายน 2475 เป็นฉบับที่ถูกต้องสมบูรณ์ทั้งทางนิติบัญญัติและพฤตินัย เพราะธรรมนูญฉบับนี้พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ได้ลงพระปรมาภิไธยพระราชทานในขณะที่พระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์สมบูรณ์ตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งทรงเป็นตัวแทนโดยสมบูรณ์ของปวงชนชาวไทยที่จะทรงปฏิบัติกรอย่างใด ๆ ได้โดยไม่ต้องมีบุคคลที่มีตำแหน่งโดยชอบด้วยกฎหมายลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

ฉบับที่ 2 รัฐธรรมนูญฉบับ 10 ธันวาคม 2475 ได้บัญญัติขึ้นตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในธรรมนูญฉบับ 27 มิถุนายน 2475 รัฐธรรมนูญฉบับ 10 ธันวาคม 2475 จึงถูกต้องสมบูรณ์ทั้งทางนิติบัญญัติและพฤตินัย ส่วนบทเฉพาะกาลนั้นเป็นเรื่องของระยะหัวเลี้ยวหัวต่อที่มีการเปลี่ยนระบบสังคมที่สำคัญเมื่อพ้นระยะหัวต่อในระยะ 10 ปี (ต่อมาก็เป็น 20 ปี แต่เมื่อใช้มาเพียง 14 ปี ก็ยกเลิกบทเฉพาะกาล)แล้วก็จะเหลือแต่ตัวบทที่เป็นประชาธิปไตยอย่างครบถ้วน

ฉบับที่ 3 รัฐธรรมนูญฉบับ 9 พฤษภาคม 2489 ได้บัญญัติขึ้นตามวิธีการที่บัญญัติไว้โดยรัฐธรรมนูญฉบับ 10 ธันวาค-

คม 2475 ซึ่งเป็นแม่บท รัฐธรรมนูญฉบับ 2489 จึงถูกต้องสมบูรณ์และในสาระก็เป็นประชาธิปไตยสมบูรณ์เพราะได้ยกเลิกบทเฉพาะกาลที่ให้มีสมาชิกประเภทที่ 2 นั้น

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้ที่ได้รับเลือกตั้งจากราษฎร มิใช่โดยการแต่งตั้งจึงเป็นระบบปกครองประชาธิปไตยสมบูรณ์ แม้ว่าจะได้มีบทเฉพาะกาลกำหนดไว้เฉพาะวาระเริ่มแรกให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาโดยองค์การเลือกตั้ง แต่องค์การเลือกตั้งนั้นก็ประกอบด้วยผู้ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในวันสุดท้ายก่อนใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ เมื่อครบวาระแรกแล้วผู้ที่ราษฎรเลือกก็เป็นสมาชิกวุฒิสภาตามวิธีที่นิยมกันในประเทศประชาธิปไตย

(ค) ท่านที่มีใจเป็นธรรมโปรดพิจารณาหลักฐานประวัติศาสตรระบบรัฐธรรมนูญ ท่านก็ทราบได้ไม่ยากเลยว่าคณะรัฐประหาร 8 พฤศจิกายน 2490 ล้มระบบรัฐธรรมนูญประชาธิปไตยดังกล่าวแล้วในข้อ (ข) ข้างบนนั้นแล้วได้สถาปนาระบบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับชั่วคราว ลงวันที่ 9 พฤศจิกายน 2490 ท่านจะเห็นได้จากราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษ ลงวันที่ 9 พฤศจิกายน 2490 ว่าระบบรัฐธรรมนูญอันเป็นแม่บท

ใหม่ที่คณะรัฐประหารสถาปนาขึ้นนั้น ไม่สมบูรณ์ในทางนิติบัญญัติ เพราะเหตุดังต่อไปนี้

ประการที่ 1 หัวเรื่องของรัฐธรรมนูญนั้น ได้กล่าวถึงผู้ลงนามให้ใช้รัฐธรรมนูญไว้ดังต่อไปนี้

“ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
รังสิต กรมขุนชัยนาทนเรนทร
ให้ไว้ ณ วันที่ 9 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2490
เป็นปีที่ 2 ในรัชกาลปัจจุบัน”

ท่านผู้มีใจเป็นธรรมก็สังเกตเห็นได้ไม่ยากว่า คำว่า “คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์” นั้นหมายถึง “บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป” ซึ่งมีใช้ “บุคคลคนเดียว” เป็นคณะ อันที่จริงขณะนั้น คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ประกอบด้วย 2 ท่านคือ (1) กรมขุนชัยนาทฯ และ (2) พระยามานวราชเสวี รัฐสภาได้แต่งตั้งท่านทั้ง 2 นี้เป็นคณะฯ โดยมีข้อกำหนดว่าต้องให้ท่านทั้งสองลงนามในเอกสารทางราชการใดๆ จึงจะถูกต้องตามกฎหมาย ฉะนั้นการที่กรมขุนชัยนาทฯ พระองค์เดียวลงพระนามอ้างว่าเป็นคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์นั้นจึงเป็นโมฆะ

ประการที่ 2 ผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการนั้น ปรากฏตามราชกิจจานุเบกษาฉบับที่อ้างถึงดังต่อไปนี้

“จอมพล ป. พิบูลสงคราม
ผู้บัญชาการทหารแห่งประเทศไทย
9 พฤศจิกายน 2490”

ท่านผู้มีใจเป็นธรรมก็ย่อมทราบแล้วว่าตามระบบประชาธิปไตยนั้น ผู้รับสนองพระบรมราชโองการต้องเป็น “รัฐมนตรี” ซึ่งเป็นผู้ที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งขึ้นโดยได้รับความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎร ส่วนตำแหน่งผู้บัญชาการทหารแห่งประเทศไทยนั้นเป็นผู้ที่คณะรัฐประหาร 8 พ.ย. 2490 แต่งตั้งให้ ฉะนั้นรัฐธรรมนูญชั่วคราวฉบับ 9 พ.ย. 2490 ที่เป็นแม่บทของระบบการเมืองใหม่แห่งประเทศไทยนั้นจึงเป็นโมฆะมาตั้งแต่ต้น

(ง) รัฐธรรมนูญที่มีฉายาว่า “รัฐธรรมนูญไตตุ่ม” นั้น ได้จัดตั้ง “วุฒิสภา” ซึ่งรัฐบาลเป็นผู้เลือกคัดแล้วเสนอพระมหากษัตริย์ให้ทรงแต่งตั้ง ดังนั้น ระบบประชาธิปไตยของประเทศไทยจึงต้องชงักงอลงโดยระบบสังคมนิติคณะรัฐประหาร 8 พ.ย. ได้สถาปนาขึ้นนั้น และเป็นแม่บทกับตัวอย่างให้แก่ระบบรัฐธรรมนูญอีกมากมายหลายฉบับ จนถึงปัจจุบันนี้ปรากฏว่านับตั้งแต่ 9 พ.ย. 2490 เป็นต้นมานั้น ประเทศไทยมิได้เข้าสู่

ประชาธิปไตยสมบูรณ์ หากบางครั้งวุฒิสมาชิกสภาเป็นผู้ได้รับการแต่งตั้ง และบางครั้งสมาชิกสภาผู้แทนอื่น ๆ เป็นผู้ได้รับการแต่งตั้ง ทั้งนี้โดยสารหนังสือพิมพ์หลายฉบับเรียกกันว่า “ประชาธิปไตยครึ่งใบ” ขอให้ท่านผู้มีใจเป็นธรรมโปรดพิจารณาว่า ผู้ใดคณะใดบ้างที่ทำให้ระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยยังไม่เกิดขึ้นอย่างแท้จริงจนทุกวันนี้

ท่านอาจารย์มีความเห็นว่าประเทศไทยควรมีนโยบายต่างประเทศอย่างไรในท่ามกลางสถานการณ์สากลเช่นทุกวันนี้ และอันตรายที่สุดของประเทศไทยจากสถานการณ์สากลคืออะไร ?

(1) ผมเห็นว่าในท่ามกลางสถานการณ์สากลเช่นทุกวันนี้ ประเทศไทยควรมีนโยบายเป็นกลาง โดยพิทักษ์เอกราชอธิปไตยสมบูรณ์ของชาติไว้ให้มั่นคง และไม่ยอมเป็น “อาณานิคมแบบเก่า” หรือ “อาณานิคมแบบใหม่” (Neo-colony) ของมหาอำนาจอื่นใดที่จะบีบบังคับหรือจูงใจให้ประเทศไทยต้องทำตามแนวทางของมหาอำนาจนั้น ๆ

(2) อันตรายที่สุดของประเทศไทยจากสถานการณ์สากลคือ

(ก) ภัยอันตรายจากสงครามปรมาณู (นิวเคลียร์) ที่กำลังคุกคามมนุษยโลก และอาวุธสาตราวุธสมัยใหม่ในยุครปรมาณูทั้งที่เป็นสาตราวุธมาตรฐาน (Conventional weapons) และสาตราวุธนอกมาตรฐาน อาทิ สาตราวุธเคมี (ก๊าซพิษและสารมีพิษ), สาตราวุธชีววิทยา (เชื้อโรค) ฯลฯ

แม้ว่าอาวุธแห่งสาตราวุธปรมาณูได้เปิดเผยให้ชาวโลกทราบกันอยู่เป็นส่วนใหญ่แล้วก็ตาม แต่บุคคลชั้นนำบางคนและสมุนของมหาอำนาจบางประเทศก็มิได้สั่งวรต่อภัยอันตรายแห่งสาตราวุธซึ่งเปรียบเสมือน “ไฟบรลล์กัลป์” ที่สามารถเผาผลาญมนุษยสังคมให้สิ้นไปได้ หากพวกเขายังคงดำเนินการทำสงครามประสาท (War of Nerves) ต่อสู้ระหว่างกัน โดยวิธียั่วยวนแค้นประสาทอันมีความรุนแรงยิ่งขึ้น (โปรดดูบทความของผมเรื่อง “สงครามประสาท: (War of Nerves) และ “สงครามโดยตัวแทน” (War by Proxy) ซึ่งลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์มติชนรายวันฉบับ 11 และ 12 ก.พ. 2523)

แม้ว่ามหาอำนาจบางประเทศดังกล่าวจะออกถ้อยคำชั่วคราว โดยใช้และยุยงประเทศเล็กที่เป็นสมุนหรือเป็นอาณานิคมแบบใหม่ (Neo-colony) ของแต่ละฝ่ายให้เป็นตัวแทน (Proxy)

ในการทำสงครามมาตรฐาน (Conventional war) ต่อสมุนหรือ อาณานิคมแบบใหม่ของอีกมหาอำนาจหนึ่งก็ตี แต่ก็เป็นที่น่า วิทกว่าสงครามมาตรฐานนั้นจะนำไปสู่สงครามปรมาณู (นิว-เคลียร์) ระหว่างมหาอำนาจและจงให้ลูกสมุนกับอาณานิคมแบบ ใหม่ของแต่ละฝ่ายต้องพลอยย่อยยับไปด้วย ดังนั้น บุคคลที่เป็น ห่วงใยต่อมนุษยชาติจึงได้เตือนประชาชนชาวโลกให้สังวรถึง ภัยอันตรายแห่งสงครามปรมาณู (นิวเคลียร์) โดยชี้ให้เห็นว่า ภายในเวลาไม่กี่นาทีที่เริ่มสงครามนิวเคลียร์นั้นจำนวนคนที่ จะ ต้องตายและบาดเจ็บนั้นมีมากเพียงใด เช่น

(1) สมเด็จพระสันตปาปา “จอห์นปอล ที่ 2” ได้ พระราชทานราชาโชวาทเมื่อคืนวันสุดท้ายปีเก่า ค.ศ. 1979 ต่อกับ วันขึ้นปีใหม่ ค.ศ. 1980 ซึ่งพระองค์ขอให้ปวงมนุษย์ร่วมมือ กันพิทักษ์สันติภาพของโลก พระองค์ตรัสเป็นใจความว่าได้ทรง สอบถามนักวิทยาศาสตร์แล้วรายงานว่า ถ้าสงครามนิวเคลียร์เกิด ขึ้นระหว่างมหาอำนาจไซร์ มนุษย์ที่จะต้องตายและบาดเจ็บภายในไม่กี่นาที) ลุกระเบิกเพียงมีอำนาจ 1 ในเวลาไม่กี่นาทีที่เริ่ม ใช้สาตราวุธนิวเคลียร์เผาผลาญกันนั้นจะ จำนวน 200 ล้านคน

พระองค์ทรงตรัสเฉพาะสงครามนิวเคลียร์

แต่บัดนี้: 7-5 ตารางกิโลเมตรคือ

มหาอำนาจบางประเทศก็เริ่มกำลังสร้างสาตราวุธ (นิวตรอน) ที่ มีอำนาจทำลายชีวิตมนุษย์ได้ในอัตรากว่าประมาณ 10 เท่าของ สาตราวุธนิวเคลียร์ และพระองค์ยังมีได้ตรัสถึงสาตราวุธเคมี และสาตราวุธชีววิทยา และสาตราวุธมาตรฐานสมัยใหม่ที่มีอำนาจ สูงมาก

(2) สารานุกรมฝรั่งเศสชื่อ “ควิด” (Quid ภาษาลาติน แปลว่า “อะไร” ไม่ใช่ “Guide” ที่แปลว่า “มัคคุเทศก์”) ฉบับ ค.ศ. 1980 ได้ลงพิมพ์ใจความรายงานของสำนักงานประเมิน ทางเทคนิคชื่อว่า “OTA” อันเป็นองค์การที่ขึ้นต่อสภาผู้แทน ราษฎร (Congress) แห่ง ส.ร.อ. นั้น ที่ได้ประเมินว่าถ้าเกิด สงครามนิวเคลียร์ระหว่าง ส.ร.อ. กับสหภาพโซเวียตไซร์ ต่าง ฝ่ายจะได้รับความเสียหายในระยะแรกดังต่อไปนี้

สมมติที่ 1 สมมตการโจมตีนคร “ดีทรอยท์” (Detroit) กับ “เลนินกราด” ซึ่งมีพลเมืองไล่เรียงกันประมาณ 4 ล้าน 3 แสนคนจะเป็นไปภายในเวลากระชั้นชิด (เพราะฝ่ายที่ถูกระเบิด ขึ้นระหว่างมหาอำนาจไซร์ โจมตีก็ตอบโต้ได้ภายในไม่กี่นาที) ลุกระเบิกเพียงมีอำนาจ 1 หรือเพียงประมาณ 50 เท่าที่ทิ้งลงสู่เมือง “ฮิโรชิมา” ก็จะทำลายชีวิตมนุษย์และสิ่งที่อยู่บนพื้นดินระหว่าง

- คนอเมริกันที่นครคีทรอยท์จะตายทันที 2 แสน 2 หมื่นคน และบาดเจ็บ 4 แสน 4 หมื่นคน ไม่นับรวมคนที่จะถูกกัมมันตภาพรังสีที่กลับตกลงมาจากอากาศ

- ถ้าข้าศึกทิ้งระเบิดในระยะสูง 1,800 เมตร คนอเมริกันที่นครคีทรอยท์จะตาย 420,000 คน บาดเจ็บ 630,000 คน

- คนโซเวียตที่นคร "เลนินกราด" ซึ่งอยู่กั้นหนาแน่น จะตาย 890,000 คน และบาดเจ็บ 1 ล้าน 2 หมื่นคน

- ถ้าต่างฝ่ายต่างทิ้งระเบิดขนาดอนุภาพ 25 ล้านตัน (25 เมกาทัน) ที.เอ็น.ที. จากระดับสูง 5,300 เมตร คนอเมริกันและคนโซเวียตในนครดังกล่าวนั้นต่างฝ่ายต่างจะต้องตาย 3 ล้านคน

สมมติที่ 2 การยิงจากเครื่องส่งจรวดซีปนาวุธ 10 เครื่อง เพื่อทำลายโรงกลั่นน้ำมัน

- ฝ่ายอเมริกัน โรงกลั่นน้ำมัน 77 โรง (ประมาณร้อยละ 64 ของประเทศ) ถูกทำลายและคนตาย 5 ล้านคน ซึ่งรวมทั้ง 550,000 คน ที่อาศัยอยู่ในนครฟิลาเดลเฟีย

- ฝ่ายโซเวียต โรงกลั่นน้ำมัน 27 โรง (ประมาณร้อยละ 73 ของทั่วประเทศ) ถูกทำลายและพลเมืองที่อยู่กระจัดกระจายกันนั้นจะตาย 826,000 คน บาดเจ็บ 1,546,000 คน

สมมติที่ 3 โจมตีคลังเก็บจรวดซีปนาวุธ

- คนอเมริกันจะตาย 22 ล้านคนใน 30 วัน

- คนโซเวียตจะตายระหว่าง 3.7 ล้าน - 13.5 ล้านคน สุดแต่แต่ละระแผลมจะพัดไปในทางใด

สมมติที่ 4 การโจมตีเป้าหมายทางทหารและทางเศรษฐกิจ

- ฝ่ายอเมริกันถ้าจัดการย้ายคนออกจากเป้าหมายได้ดีก็จะช่วยให้คนอเมริกันตายเพียง 20 ล้านคน ถ้าจัดการย้ายคนออกจากเป้าหมายบกพร่องก็จะทำให้คนอเมริกันตายระหว่าง 23 ล้าน-100 ล้านคน ประเทศก็จะแยกออกเป็นหลายภูมิภาคและขัดแย้งระหว่างกัน ส่วนในทางเศรษฐกิจก็ถอยหลังไปมีสภาพเหมือนยุโรปในยุคกลาง (Middle age) คือ ตามสภาพเมื่อครั้งระหว่าง ค.ศ. 476-1453

- ฝ่ายโซเวียตคนจะตายระหว่าง 23 ล้าน-100 ล้านคน และทรัพยากรทางเศรษฐกิจจะถูกทำลายร้อยละ 70-80

(3) สารานุกรม “กวีต” ฉบับ ค.ศ. 1974 อ้างว่า นายแมคนามารา รมต. กลาโหม ส.ร.อ. ระหว่าง ค.ศ. 1961-1968 ได้ประเมินว่าในระยะแรกที่ฝ่ายโซเวียตโจมตี ส.ร.อ. และสัมพันธมิตรในยุโรปด้วยสารอาวุธนิวเคลียร์นั้น ฝ่าย ส.ร.อ. และพันธมิตรที่ถูกโจมตีก่อนจะมีคนตายใน ส.ร.อ. ประมาณ 140 ล้านคนและในยุโรปอีก 100 ล้านคน ส่วนโซเวียตที่เป็นฝ่ายเริ่มโจมตีก่อนจะมีคนตายประมาณ 100 ล้านคน ด้วยการถูกตอบโต้ทันที (Retaliation) ขณะแรก ด้วยสารอาวุธนิวเคลียร์ของฝ่าย ส.ร.อ. และจะมีคนตายอีกประมาณ 100 ล้านคน จากการถูกตอบโต้ซ้ำเติมในระยะแรกแห่งสงครามนั้น

(4) มาตรการต่อต้านภาพลูกระเบิดปรมาณู (นิวเคลียร์) มาตรการต่อต้านภาพลูกระเบิดปรมาณู (นิวเคลียร์) นั้น ประเมิน โดยการเปรียบเทียบกับพลังของดินระเบิด อย่างแรง (High explosive) มาตรฐาน “ที.เอ็น.ที.” (Tri-nitro-toluene หรือ Tri-nitro-toluol) ว่าถ้าใช้ดินระเบิดมาตรฐานนั้นก็จะต้องใช้เป็นจำนวนเท่าใด เช่น ลูกระเบิดนิวเคลียร์ 1 ล้านตัน ที.เอ็น.ที. หมายความว่าลูกระเบิดนิวเคลียร์นั้นแม้จะมีน้ำหนักประมาณ 500 กิโลกรัมแต่มีอำนาจเท่ากับดินระเบิด ที.เอ็น.ที. 1 ล้านตัน

เพื่อความสะดวกแก่สามัญชนในการคำนวณอำนาจภาพลูกระเบิดนิวเคลียร์ บางประเทศจึงได้แจ้งไว้ด้วยว่าลูกระเบิดนิวเคลียร์นั้น ๆ มีอำนาจเท่าของลูกระเบิดปรมาณูที่ ส.ร.อ. ที่ลงสู่เมือง “ฮิโรชิมา” (ญี่ปุ่น) เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม ค.ศ. 1945 (พ.ศ. 2488) ซึ่งมีอำนาจเท่ากับ 2 หมื่นตัน ที.เอ็น.ที. ได้ทำลายกลางเมืองนั้นโดยจับพลันบริเวณ 4 ตารางไมล์ คนตายทันทีประมาณ 66,000 คน และบาดเจ็บถูกกัมมันตภาพรังสีตายต่อมาอีก 69,000 คน ดังนั้น ลูกระเบิดนิวเคลียร์อำนาจ 1 ล้านตัน ที.เอ็น.ที. จึงมีอำนาจมากกว่าลูกระเบิดปรมาณูที่ทิ้งลงสู่เมืองฮิโรชิมา 50 เท่า

(ข) ความล้มเหลวของบุคคลบางจำพวกที่หวัง “อาศัยร่ม (Umbrella) มหาอำนาจป้องกันสารอาวุธนิวเคลียร์” ประโยคที่ผมใส่ไว้ในเครื่องหมายอัญญาประกาศนั้น ถ้ายกออกมาจากภาษาฝรั่งที่กล่าวถึงการที่ประเทศหนึ่งไม่มีสารอาวุธนิวเคลียร์หรือมีไว้ไม่เพียงพอที่จะต่อสู้หรือเหนี่ยวรั้งมิให้มหาอำนาจปรมาณู (Atomic Powers) ใช้สารอาวุธปรมาณูแก่ตน โดยตนหวังพึ่งมหาอำนาจชาติหนึ่งชาติใดคุ้มครองป้องกันสารอาวุธปรมาณูให้แก่ตน ตนจึงยอมเป็น “อาณานิคมแบบใหม่” ของมหาอำนาจปรมาณูชาติหนึ่งชาติใด

ความลุ่มหลงเช่นนั้นเป็นอันตรายที่สุดที่มีอยู่ในประเทศไทย ใดๆ เพราะเหตุว่าในยามที่สงครามนิวเคลียร์ยังมีได้ลงมือนั้น ประเทศนั้น ๆ ก็ตกเป็นอาณานิคมแบบใหม่ของมหาอำนาจที่คนหวังอาศัยร่วมป้องกันศาสตราวุธนิวเคลียร์ และอีกประการหนึ่ง ถ้าประเทศไทยที่ไม่มีศาสตราวุธนิวเคลียร์ของตนเองทนงองอาจเกิน ไปในการก้าวร้าวมหาอำนาจปรมาณูชาติหนึ่งไซ้ร้ ถ้ามหาอำนาจ ปรมาณูนั้นซึ่งเป็นมนุษย์ปลุกชนทนต่อการก้าวร้าวต่อไปอีก ไม่ได้ จึงใช้ศาสตราวุธมาตรฐานที่ทันสมัยที่สุดและใช้ศาสตราวุธนิวเคลียร์ ขนาดเล็กโจมตีประเทศที่ก้าวร้าวนั้น บุคคลที่ก้าวร้าวก็ต้องคิด ล่วงหน้าไว้ก่อนว่าเมื่อประเทศของตนถูกมหาอำนาจตอบโต้การ ก้าวร้าวของตนไซ้ร้ มหาอำนาจที่ตนหวังอาศัยร่วมป้องกันศาสตรา วุธนิวเคลียร์นั้นจะตอบโต้ประเทศที่ลงมือใช้ศาสตราวุธ ปรมาณูต่อ ประเทศก้าวร้าวที่เป็นอาณานิคมแบบ ใหม่ของตนหรือไม่ คือ เจ้าอาณานิคมแบบใหม่จะใจ ดีมาก ที่จะ ให้ร่วม ป้องกัน ศาสตรา วุธ ปรมาณูถึงขนาดที่ยอมเอาชีวิตพลเมืองของตนมากกว่า 200 ล้าน คนให้ตายไปเพื่อแลกกับการที่จะให้อาณานิคมแบบใหม่ของตนที่มีพลเมืองเหลือตายเพียงไม่กี่คนจากลูกระเบิดปรมาณูชุดแรกนั้น หรือไม่?

นโยบายของมหาอำนาจชาติใดที่เป็นอันตรายต่อ ประเทศไทยมากที่สุด และอย่างไร ?

มหาอำนาจที่เป็นอันตรายต่อประเทศไทยมากที่สุดนั้น จะต้องพิจารณาไม่เฉพาะแต่ นโยบายของมหาอำนาจนั้น ๆ ที่ ประกาศเปิดเผยเท่านั้น หากจะต้องพิจารณาถึงการปฏิบัติที่แท้จริงประกอบด้วย ว่ามหาอำนาจชาติใดได้แสดงที่จะมีอำนาจเหนือ ประเทศไทยในทางเศรษฐกิจ, ในทางการเมือง, ในทางคติธรรมสังคม (Social ideology) อันจะเป็นผลให้ประเทศไทยตก เป็น “อาณานิคมแบบใหม่” (Neo-colony) ของมหาอำนาจ นั้น ๆ คือ ประเทศไทยจะเป็นเอกราชตามรูปแบบภายนอกเท่านั้น แต่ในทางพฤตินัยก็ต้องปฏิบัติตามแนวทางของเจ้าอาณานิคมแบบใหม่นั้น ๆ

เกี่ยวกับสถานการณ์ในกัมพูชา ประเทศไทยควรรับรองรัฐบาลใดระหว่างพลพรรคสังเขง สัมริน

ผมขออภัยที่ไม่ขอตอบว่ารัฐบาลไทยปัจจุบันควรรับรอง รัฐบาลกัมพูชาใด ผมขอชี้แจงแก่ท่านผู้อ่าน “ตะวันใหม่” ตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศและบางตัวอย่างที่เคยปฏิบัติกัน มาดังต่อไปนี้

(1) ตามกฎหมายระหว่างประเทศนั้น การรับรอง รัฐบาลของชาติหนึ่งชาติใดมี 2 ชนิดคือ

(ก) การรับรองทางพฤตินัยซึ่งศัพท์กฎหมายระหว่างประเทศเรียกว่า “ดี แฟคโต รีคอกนิชัน” (De facto recognition) คือการรับรองตามสภาพจริงของรัฐบาลใดที่ใช้อำนาจอธิปไตยเหนือดินแดนทั้งหมด หรือส่วนใหญ่แห่งดินแดนของประเทศนั้น

(ข) การรับรองทางนิตินัยซึ่งศัพท์กฎหมายระหว่างประเทศที่เรียกว่า “ดี จูรี รีคอกนิชัน” (De jure recognition)

(2) ประเทศจีนเคยมี 2 รัฐบาล ซึ่งท่านบรรณาธิการ “ตะวันใหม่” ทราบแล้วคือ เดิมมีสหประชาชาติได้รับรองคณะผู้แทนของสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) ว่าเป็นคณะผู้แทนรัฐบาลจีนที่ถูกต้องตามกฎหมายในสภาความมั่นคงและในสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ แต่มีครั้งหนึ่งเมื่อประมาณ ค.ศ. 1950 รัฐบาลประชาชนจีนได้ร้องไปยังสหประชาชาติว่า ส.ร.อ. ได้ละเมิดอธิปไตยจีนในการส่งกองเรือรบที่ 7 (7th Fleet) ไปคุมช่องแคบระหว่างแผ่นดินจีนกับเกาะไต้หวัน สหประชาชาติได้ยอมให้รัฐบาลประชาชนจีนส่งคณะผู้แทนไปชี้แจงประกอบคำร้องของตน ณ สภาความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ (ท่านเฉียว กว่านฮวา อดีต ร.ม.ต. ต่างประเทศจีนได้เป็นคนหนึ่งในคณะผู้แทนนั้น)

อนึ่ง ท่านบรรณาธิการ “ตะวันใหม่” อาจจำได้ว่าเมื่อ ค.ศ. 1971 สหประชาชาติรับรองคณะผู้แทนของรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนว่าเป็นรัฐบาลที่ชอบด้วยกฎหมายแล้วแต่ ส.ร.อ. ก็ยังรับรองรัฐบาลสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) ในทางนิตินัยอยู่ต่อไป ต่อมา ส.ร.อ. ได้รับรองรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนทางพฤตินัย โดยให้ตั้งสำนักงานผู้แทนรัฐบาลประชาชนจีนที่วอชิงตัน ส่วน ส.ร.อ. ก็ตั้งผู้แทนคณะของตนประจำปักกิ่ง ทั้งนี้ก็เพื่อประโยชน์ในทางปฏิบัติหลายประการ ส.ร.อ. เพิ่งรับรองรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนในทางนิตินัยเมื่อท่านคาร์เตอร์เป็นประธานาธิบดี ส.ร.อ. โดยเลิกการรับรองรัฐบาลสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) ทางนิตินัยและเปลี่ยนมาเป็นการติดต่อบริษัทสาธารณรัฐจีนโดยผ่านองค์กรต่าง ๆ ของ ส.ร.อ. ซึ่งผลก็คือรับรองรัฐบาลนี้ในทางนิตินัย

(3) เมื่อประเทศรัสเซียเกิดอภิวุฒินใหญ่ใน ค.ศ. 1917 ส.ร.อ. และอีกหลายประเทศไม่ยอมรับรัฐบาลโซเวียต แต่ผลแห่งการทำสงครามภายในเป็นเหตุทำให้ราษฎรในประเทศโซเวียตขาดอาหารการกินเป็นจำนวนหลายล้านคน แต่รัฐบาล ส.ร.อ. สมัยนั้นเห็นแก่มนุษยธรรมจึงติดต่อกับรัฐบาลโซเวียตโดยส่งอาหารเป็นจำนวนมากไปให้รัฐบาลโซเวียตเพื่อแจกจ่ายแก่

ราษฎรโซเวียต ผลก็คือการรับรองรัฐบาลโซเวียตในทางพฤตินัยชั่วคราวคราวในระหว่างที่ราษฎรโซเวียตคอยอยากนั้น ส.ร.อ. เพิ่งรับรองรัฐบาลโซเวียตทางนิตินัยเมื่อสมัยประธานาธิบดีรูสเวลต์

(4) หลักเกณฑ์ของสหประชาชาติปัจจุบันนี้ขัดแย้งกันในตัว เช่น กระทั่งปัจจุบันนี้สหประชาชาติรับรองคณะผู้แทนของรัฐบาลปัจจุบันแห่งอาฟกานิสถาน ออกเสียงในสมัชชาใหญ่สหประชาชาติคัดค้านมติของสมาชิกส่วนมากที่เรียกร้องให้สหภาพโซเวียตถอนทหารออกจากอาฟกานิสถาน ทั้ง ๆ ที่เลขาธิการสหประชาชาติและ ส.ร.อ. กับประเทศอื่น ๆ รวม 104 ประเทศ เห็นว่ารัฐบาลของนายบาบรัก คาร์มัล (Babrak Karmal) ตั้งขึ้นโดยอาศัยกำลังทหารโซเวียตที่ยกมาในอาฟกานิสถาน ตามทำนองเดียวกันกับที่อ้างว่ารัฐบาลเฮง สัมริน ของกัมพูชาตั้งขึ้นโดยอาศัยกองทัพเวียดนาม

(5) ท่านที่สนใจประวัติศาสตร์ที่ประเทศไทยเคยประสบมาแล้ว ในการเปลี่ยนรัฐบาลนอกวิถีทางรัฐธรรมนูญนั้นก็คงระลึกได้ว่า มหาอำนาจไม่ยอมรับรองรัฐบาลควง ๆ ที่ตั้งขึ้นโดยรัฐธรรมนูญฉบับไต๋ต๋ม (ฉบับชั่วคราว 9 พ.ย. 2490) ซึ่งคณะรัฐประหาร 8 พ.ย. ได้สถาปนาขึ้นนั้น นายติเรก ชัยนาม อดีตเอกอัครราชทูตสยามประจำกรุงลอนดอนตอน ไต่บันทึกลงไว้ดังต่อไปนี้.....

“นายเถนนิ่ง (เจ้าหน้าที่กระทรวงการต่างประเทศอังกฤษ) ได้เชิญข้าพเจ้าไปพบและแจ้งว่า รัฐบาลอังกฤษ รัฐบาลอเมริกันและรัฐบาลจีนชาติ สามประเทศได้ปรึกษากันแล้วจะยังไม่รับนับถือ (recognise) รัฐบาล (ควง ๆ) นี้ จนกว่าจะพอใจได้ว่าได้มีการจัดตั้งรัฐบาลตามแบบประชาธิปไตย คือ มีรัฐธรรมนูญและมีการเลือกตั้ง แต่ระหว่างนี้รัฐบาลอังกฤษ นับถือข้าพเจ้าในฐานะเป็นเอกอัครราชทูตของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อีกนัยหนึ่ง ผู้แทนองค์พระประมุขแต่ไม่ใช่ รัฐบาลไทย”.....

ฝ่ายรัฐบาลควง ๆ นั้นได้รับดำเนินวิธีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร โดยแก้กฎหมายเลือกตั้งเดิมที่กำหนดอายุผู้สมัครไว้อย่างต่ำ 23 ปีบริบูรณ์นั้นเป็น 35 ปี ซึ่งตัดสิทธิบุคคล 12 รุ่นที่จะสมัครเป็นผู้แทนราษฎรได้ ซึ่งไม่ปรากฏในระบบรัฐสภาของประเทศใดในโลกที่กำหนดอายุผู้สมัครเป็นผู้แทนราษฎร (สภาล่าง) อย่างต่ำ 35 ปี บริบูรณ์ จะมีก็แต่สมาชิกวุฒิสภาหรือวุฒิสภาเท่านั้นที่ผู้สมัครมีอายุอย่างต่ำ 35 ปีหรือ 40 ปีบริบูรณ์

รัฐบาลไทยตั้งกล่าวได้จัดให้มีการเลือกตั้งผู้แทนขึ้นในวันที่ 29 มกราคม 2491 คือ ภายหลังรัฐประหาร 8 พ.ย. 2490 เพียง 2 เดือน 21 วัน ซึ่งหลายคนที่มียายุพอจำความได้ก็ยังคงระลึกได้ว่าเป็น ระยะเวลาที่คณะรัฐประหารกำลังตามจับอดีตผู้แทนราษฎรและนักการเมืองฝ่ายตรงกันข้าม ไปคุมขังไว้มากมาย

อันเป็นภาวะเสมือนประเทศไทยอยู่ในภาวะสงครามภายใน ผล
การเลือกตั้งปรากฏดังต่อไปนี้

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 7,176,891 คน
ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง 2,117,456 คน
คิดเป็นร้อยละ 26.54

นับว่าเป็นประวัติศาสตร์ที่ไม่เคยปรากฏมาในอดีตและใน
การเลือกตั้งผู้แทนครั้งใดเลย ที่ราษฎรมาใช้สิทธิเลือกตั้งเพียง
ร้อยละ 26.54 เท่านั้น

ภายหลังการเลือกตั้งผู้แทนนั้นแล้วนายควง ำ กับพวก
ก็ได้เป็นรัฐบาลอีกครั้งหนึ่ง ฝ่าย ส.ร.อ., อังกฤษ, จีนคณะชาติ,
ก็มีได้ตั้งข้อข้องใจว่าการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร ของรัฐบาล ไทย
ครั้งนั้นผิดหลักประชาธิปไตยในการแก้กฎหมายเลือกตั้งและดำเนิน
ไปภายใต้บรรยากาศที่ราษฎรถูกคุกคามโดยศาสตราจารย์ หกมหา
อำนาจทั้ง 3 ถือว่าเมื่อมีการเลือกตั้งผู้แทนแล้วก็ได้ใช้ได้ ฉะนั้น
ในวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2491 มหาอำนาจทั้ง 3 จึงเป็นผู้นำ
รับรองรัฐบาลควง ำ กับพวก

ต่อจากนั้นมาประเทศไทยมีการเปลี่ยนรัฐบาลโดยการ
กระทำที่เรียกว่า “ปฏิวัติ” บ้าง “ปฏิรูป” บ้างหลายครั้ง
หลายหน แต่มหาอำนาจรวมทั้งสหประชาชาติก็รับรองรัฐบาล
ใหม่ทุกครั้ง โดยมีได้ตั้งข้อข้องใจว่าให้มีการเลือกตั้งผู้แทน
ตามวิถีทางประชาธิปไตยเสียก่อน

ในท่ามกลางสงครามเย็นยุคใหม่ระหว่างมหาอำนาจ
ท่านอาจารย์มีความเห็นว่า รัฐบาลไทยปัจจุบันวางตัวและมี
นโยบายถูกต้องหรือไม่อย่างไร ?

เรื่องนี้ผมต้องขอเวลาที่จะสังเกตต่อไปถึงการปฏิบัติของ
รัฐบาลไทยปัจจุบัน

จะสร้างสรรค์ระบอบประชาธิปไตย^๕โดยขึ้นมาให้ปรากฏ
เป็นจริงในประเทศไทย ท่านอาจารย์มีความเห็นที่เป็นรูป
ธรรมคอบัญหา^๕อย่างไร ?

เรื่องนี้ผมได้กล่าวไว้ในบทความชื่อ “ข้อสังเกตบาง
ประการของนายปรีดี พนมยงค์ เกี่ยวกับการพัฒนาสังคมไทย
และการพิทักษ์เอกราชอธิปไตยสมบูรณ์ของชาติไทยในยุคปรมาณู
(นิวเคลียร์)” ซึ่งผมได้สนองศรัทธาของคณะกรรมการนิสิตชั้น
ปีที่ 4 พ.ศ. 2522 แห่งคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่ได้ขอให้ผมเขียนเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสังคมไทย บทความ
นั้นคงจะเสร็จภายในเวลาอีก 5-6 วันซึ่งจะเป็นบทความประมาณ
50 หน้ากระดาษพิมพ์ดีด หวังว่าท่านผู้อ่าน “ตะวันใหม่” ที่
สนใจเรื่องนั้นคงจะได้ทราบความเห็นของผมที่ลงพิมพ์ในหนังสือ
ของคณะรัฐศาสตร์นั้น อนึ่งเพื่อประโยชน์แก่สาธารณกุศล ผม
จะได้ส่งสำเนาให้แก่หนังสือพิมพ์บางฉบับที่สนใจนำไปลงพิมพ์
และจะส่งสำเนาให้ “ตะวันใหม่” ด้วย 1 สำเนา

ขอทราบความเห็นของท่านอาจารย์ต่อพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ในปัญหาดังต่อไปนี้ นโยบาย, ความเป็นตัวของตัวเอง, มูลเหตุของความแตกแยกภายใน ตามที่ปรากฏเป็นข่าว, อนาคต

ผมต้องขอภัยที่จะไม่ตอบคำถามนี้

ขอทราบเงื่อนไขที่ท่านอาจารย์จะกลับประเทศไทย เมื่อใด

ผมได้แจ้งให้ญาติมิตรและสานุศิษย์และได้ให้สัมภาษณ์ หนังสือพิมพ์และนิตยสารภายในประเทศและต่างประเทศหลายฉบับแล้วว่า สภาพการณ์ขณะนี้ยังไม่เหมาะสมที่ผมจะกลับประเทศไทยเพราะผู้ที่ไม่ใช่เป็นธรรมยังคงคุกคามผมอยู่อีก แม้ผมจะได้รับความยุติธรรมจากศาลยุติธรรมแล้วก็ตาม

ความเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่ท่านอาจารย์เห็นจะเป็นประโยชน์สำหรับประเทศไทยและราษฎรไทยทั้งหมด

ความเห็นและข้อเสนอของผมจะปรากฏในบทความของผมที่กล่าวไว้ในคำตอบข้อ 6 แล้ว

งานเขียนและค้นคว้าที่ท่านอาจารย์ทำอยู่ในปัจจุบันนี้มีอะไรบ้าง

งานเขียนและงานค้นคว้าที่ค้างยังมีอีกหลายเรื่อง แต่ในระยะอันใกล้นี้ปรารถนาที่จะสอบทานบทความในคำตอบข้อ 6 นั้นให้เรียบร้อยและส่งไปยังผู้ต้องการที่จะพิมพ์ได้ในไม่ช้า

— 3 —

ทรศนะ ดร. ปรีดี ต่อสภาวะการณ์เมืองไทยปัจจุบัน

นายแอนโทนี พอด ผู้สื่อข่าวนิตยสารเอเชียวีก ประจำกรุงปารีส ได้สัมภาษณ์ท่านปรีดี หนมยงค์ ณ บ้านพักของท่านชานกรุงปารีส และได้นำคำสัมภาษณ์นั้นลงในนิตยสาร